

Exportkontroll, sanktioner och utländska direktinvesteringar

Swedish Update den 14 september 2022

Carl Johan Wieslander
Generaldirektör

Innehåll

- Nyheter
 - Krigsmateriel
 - Produkter med dubbla användningsområden
 - Internationella sanktioner
 - Utländska direktinvesteringar
- ISP – en myndighet i förändring
- Aktuella frågor

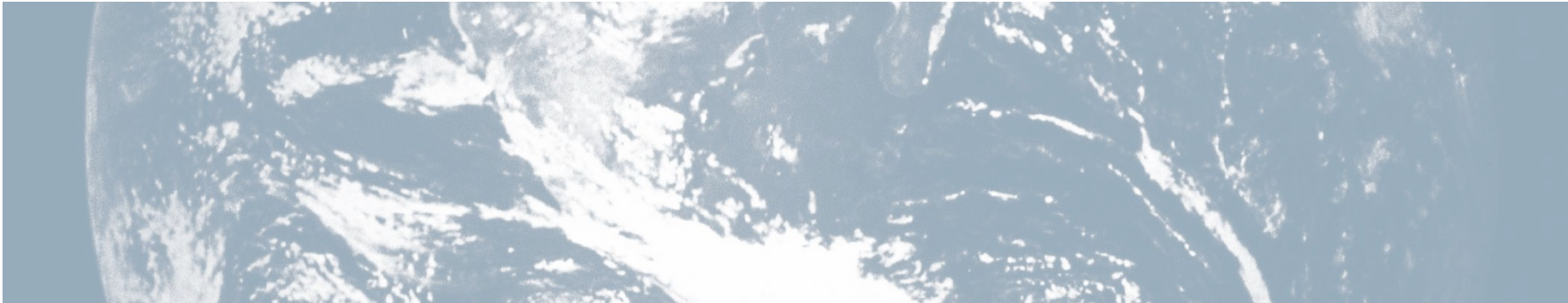
ISP:s ansvarsområden

Förvaltningsmyndighet avseende:

- Krigsmateriel (KM)
- Produkter med dubbla användningsområden (PDA)

Därutöver:

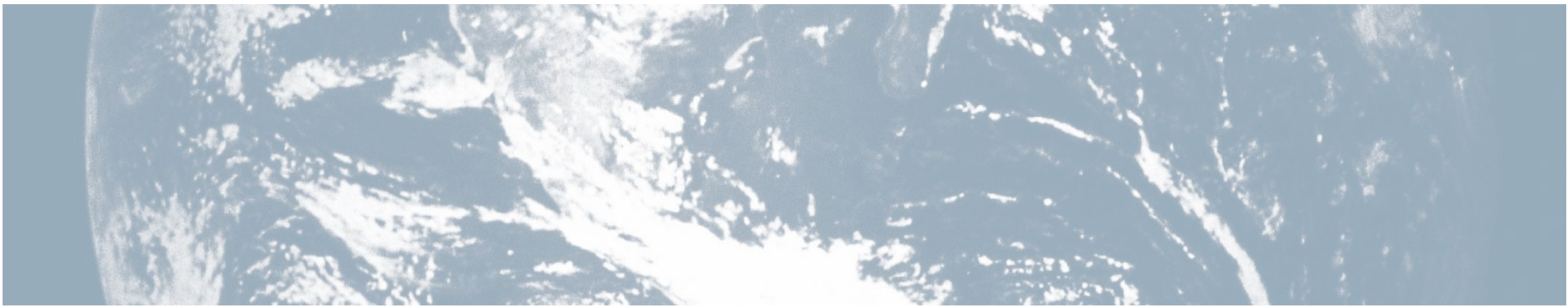
- Vapenembargon och vissa ekonomiska sanktioner
- Utländska direktinvesteringar - kontaktpunkt
- Kemvapenkonventionen (CWC)
- Visselblåsarmyndighet (ny uppgift 2022)
- EU:s skjutvapenförordning

Nyheter

Nyheter - Krigsmateriel

- Utökade uppgifter från 2022:
 - ISP ska utföra efterkontroller, verifikationsbesök, av lätta vapen exporterade från Sverige till icke-samarbetsländer – från och med den 1 mars 2021
 - Antal företag och myndigheter under tillsyn har nästan fördubblats sedan 2018, från ca 180 till ca 350
- Viktiga händelser under 2022:
 - Kriget i Ukraina
 - Sveriges ansökan om medlemskap i Nato
 - Fortsatt upprustning i världen, ökade stormaktsspänningar, väpnade konflikter och krig påverkar försvarsindustrin, exportkontrollen samt tillståndsprövningen

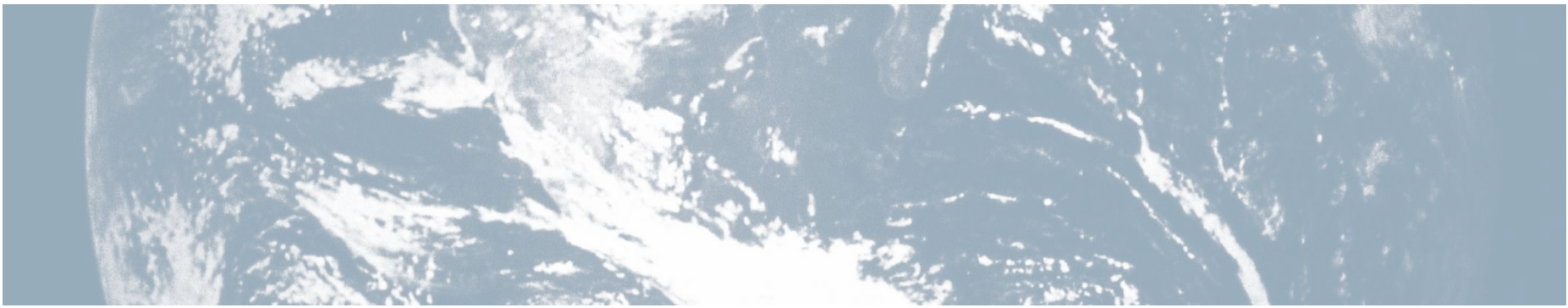
Efterkontroller - krigsmateriel

Efterkontroller i utlandet

- Ska motverka otillåten vidareöverlåtelse
- Komplement till en strikt exportkontroll och slutanvändarintyg
- Ska stärka det ömsesidiga förtroendet till mottagarlandet
- Kräver omfattande planering och kommunikation

Efterkontroller i utlandet forts.

- Fem typer av lätta vapen med tillhörande ammunition som tillverkats i och exporterats från Sverige.
- Mottagarländer utanför den närmaste samarbetskretsen (utanför 39-länderskretsen)
- Utgår från åtaganden i slutanvändarintyg
- Verifikationsbesöken ska utföras vid en tidpunkt och i en omfattning som ISP anser är lämplig

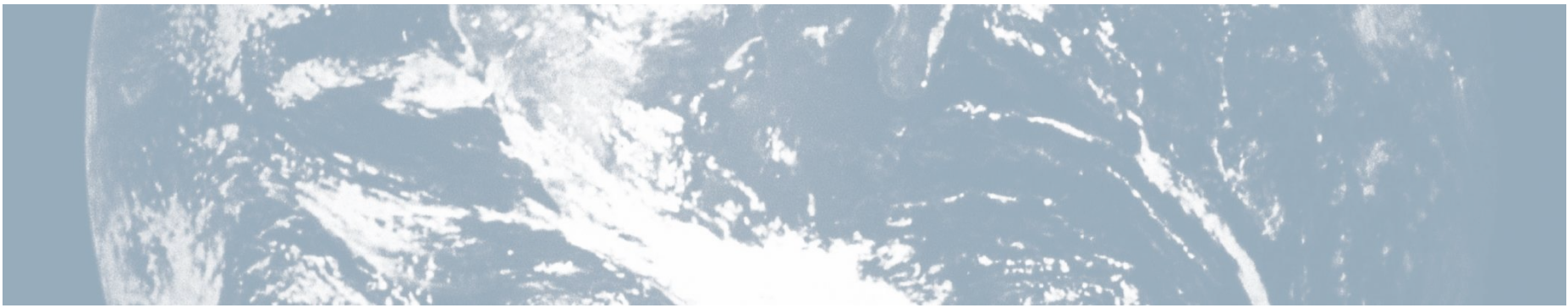
Nyheter – produkter med dubbla användningsområden och internationella sanktioner

Nyheter – PDA

- En ny EU-förordning om kontroll av PDA trädde i kraft den 9 september 2021
- Svenska kompletteringar till den nya EU-förordningen trädde i kraft den 1 augusti 2022
- En mycket stor förändring för industrin från och med den 1 augusti i år. Kräver omfattande undersökningsarbete av det enskilda företaget. Tidigare endast informationsplikt till ISP när ett företag ”känner till”. Från och med den 1 augusti en informationsplikt till ISP när ett företag ”misstänker” att dess produkter i fråga helt eller delvis är, eller kan vara, avsedda att
 - användas i samband produktion etc. av massförstörelsevapen eller
 - införlivas i krigsmateriel i ett vapenembargoland
 - användas vid produktion etc. av krigsmateriel i ett vapenembargoland
 - användas som delar av eller komponenter till krigsmateriel som har smugglats utan tillstånd från Sverige eller ett annat EU-land
 - Detsamma gäller cyberövervakningsprodukter som helt eller delvis är, eller kan vara, avsedda att användas för internt förtryck, allvarliga kränkningar av MR eller IHR.

Nyheter – Internationella sanktioner

- Ryska Federationen
- Från och med den 26 februari 2022 är det förbjudet att exportera all listad PDA samt ett stort antal andra produkter till Ryssland.
- EU har hittills beslutat om sex sanktionspaket.
- ISP och Kommerskollegium har de mest omfattande uppgifterna bland svenska myndigheter att pröva frågor om undantag till sanktionerna.

Nyheter – utländska direktinvesteringar

Nyheter – Utländska direktinvesteringar (UDI)

Ny uppgift för ISP 2020

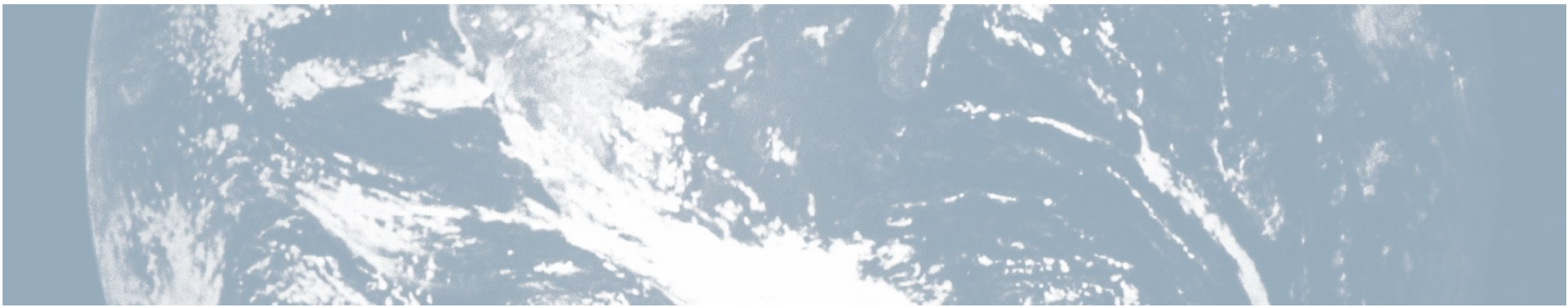
- Regeringen utsåg den 4 juni i år ISP till kontaktpunkt för genomförandet av en EU-förordning om granskning av UDI.
- EU-förordningen började tillämpas den 11 oktober 2020.
- Mer än 600 ärenden har sedan dess inkommit från andra MS.
- Ca 20 % har något slags Sverigekoppling
- Ca 40 % rör kritisk teknik och PDA
- Möjligheter att bidra med underlag till andra MS inför deras beslut
- 18 av 27 EU-länder har infört nationella granskningsystem (Belgien och Irland förväntas införa system under 2022)

Nyheter – Utländska direktinvesteringar

- Direktinvesteringsutredningen (Sten Heckscher) redovisade sitt uppdrag den 2 november 2021
- Föreslår ett svenskt system för granskning av UDI
- Utredningen var på remiss till den 22 februari 2022
- Lagstiftningsärendet bereds nu i Regeringskansliet
- Utredningen föreslår att ISP blir den myndighet som ansvarar för granskningen av UDI.
- Troligen träder en ny lagstiftning i kraft någon gång under hösten 2023.

Nyheter – Utländska direktinvesteringar

- Utredningen föreslår
- 1. Anmälningsskyldighet till ISP för vissa slags förvärv (aktiebolag etc.) inom vissa sektorer som bedriver skyddsvärd verksamhet.
- 2. Ett granskningsförfarande i två steg inom på förhand fastställda och snäva tidsramar.
- 3. Steg ett avgör om granskning ska inledas (25 arbetsdagar).
- 4. Steg två är om granskning inleds (tre månader att granska, vid särskilda skäl sex månader).
- 5 Förbud kan meddelas men beslut om godkännande kan också meddelas med villkor.
- 6. Sanktionsavgifter för den som bryter mot anmälningsskyldighet, förbud och villkor.

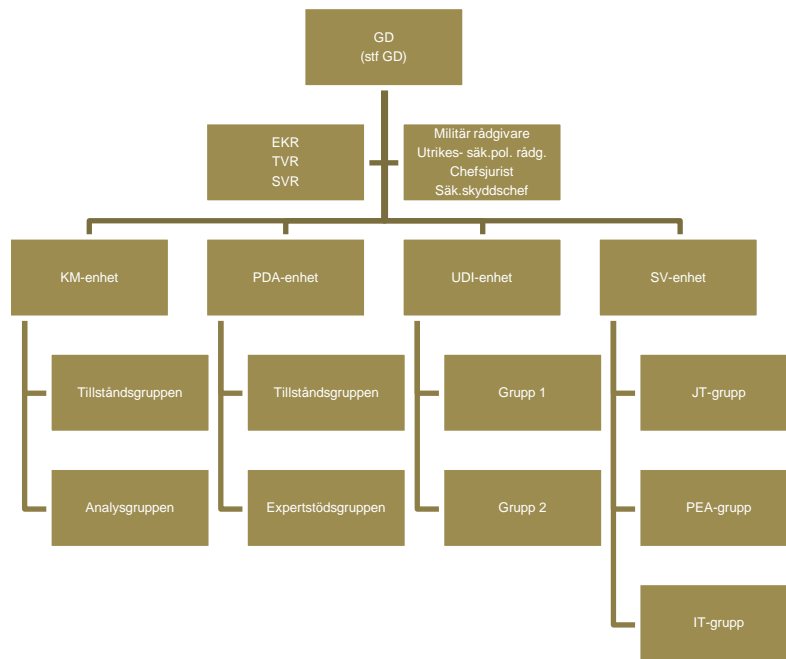

ISP – en myndighet i förändring

ISP – en myndighet i förändring

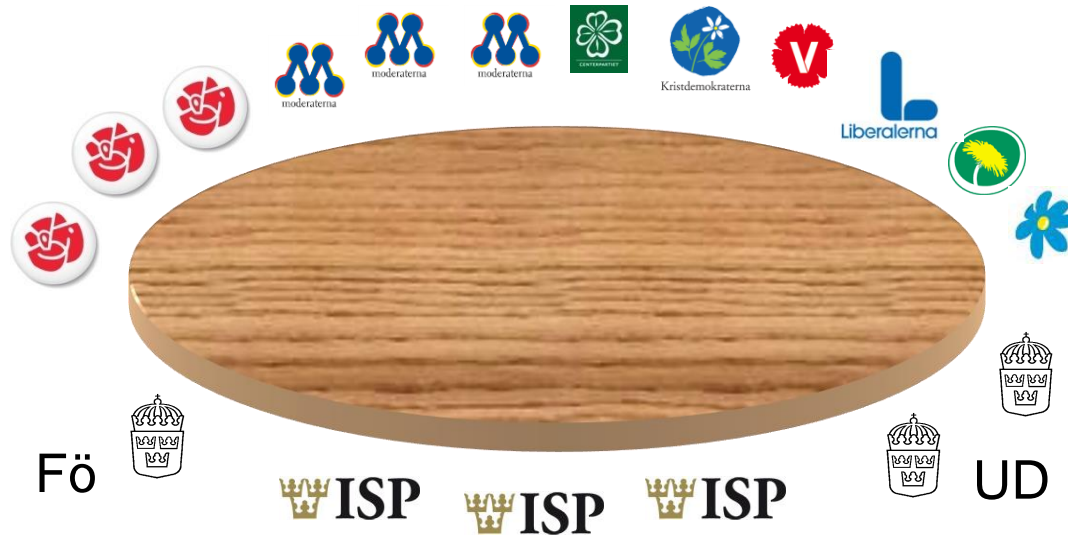
- Utökade uppgifter
 - Krigsmateriel – ny lagstiftning april 2018, efterkontroll i utlandet mars 2022
 - PDA - ny EU-förordning september 2021, ny svensk lagstiftning augusti 2022
 - Internationella sanktioner – omfattande internationella sanktioner mot Ryssland från och med den 26 februari 2022
 - Utländska direktinvesteringar – ny EU-förordning oktober 2020, ev. ny svensk lagstiftning hösten 2023
- Utökad budget – ca 52 miljoner 2021
- Rekryteringar -> organisatoriska utmaningar – en fördubbling av myndighetens storlek på några få år, mellan 2017 och 2021. Nu krävs nästan en fördubbling igen till slutet av 2023
- Utökade lokaler m.m.

Ny organisation från och med den 1 september 2022

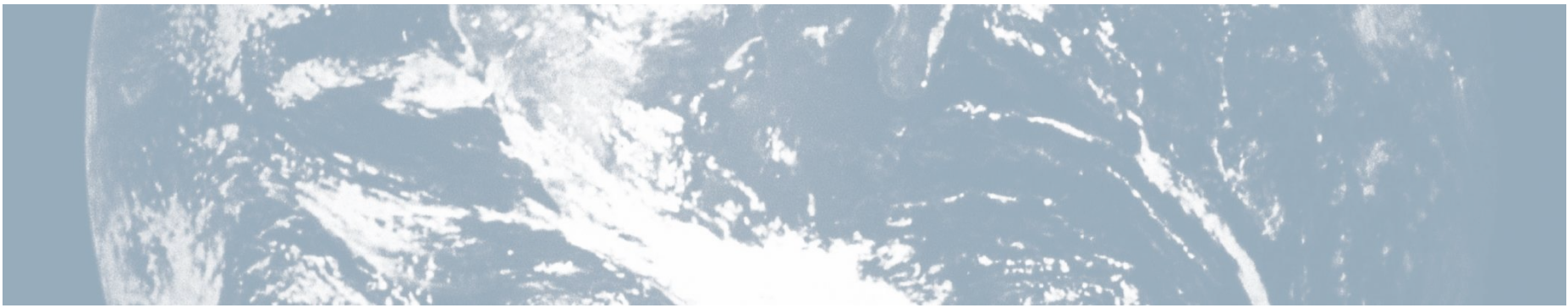
Exportkontrollrådet (EKR)

Utses av regeringen, sammanträder ca 8 ggr/år

Suppleanter

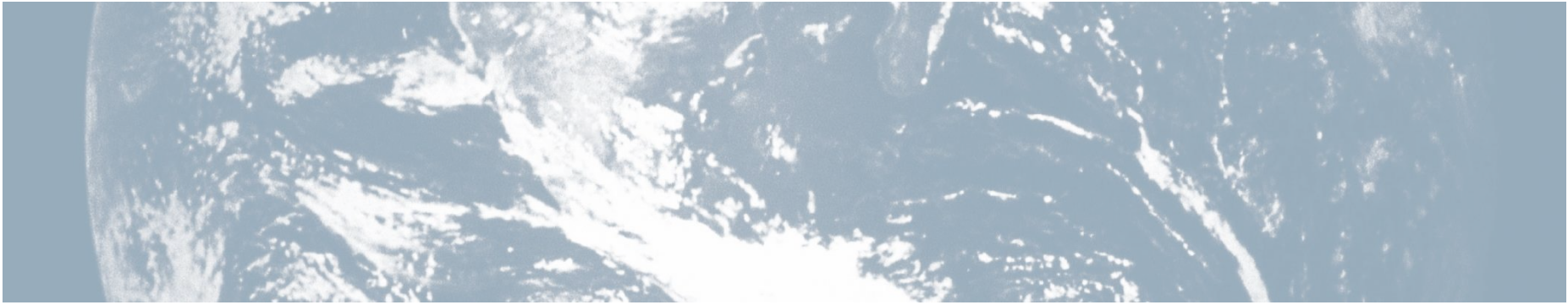
Aktuella frågor

Aktuella frågor

- Upprustning i världen
- Ukraina
 - Materiellt stöd
- Ryssland
 - Sanktioner/exportkontroll
- Sveriges ansökan om medlemskap i Nato
- Stormaktsspänningar
- Kontroll på materielleveranser och produktionskedjor
- Materielsäkerhet
- Framväxande och känsliga teknologier – kamp om att vara teknikledande
- Investeringskontroll
- Exportkontrollregimernas framtid?
- Konflikter (t.ex. Libyen, Jemen och Syrien där andra länder – såväl stormakter som, i deras frånvaro, medelstora makter lägger sig i och anser sig ha intressen)

”Ekonomisk säkerhet”

- Stormaktsambitioner, framväxande teknologier, globala försörjningskedjor och samhällets motståndskraft påverkar det säkerhetspolitiska läget i världen och sätter anskaffning av strategiskt skyddsvärda produkter och teknologier, företag, infrastruktur etc. i fokus på ett nytt sätt
- Hanteras internationellt och nationellt i ett säkerhetspolitiskt sammanhang
- Handelsfrågor och säkerhetspolitiken kopplas allt närmare varandra
- Ökad mängd multilaterala initiativ, inom och utom befintliga organisationer
- Påverkar industri och handel

Frågor?